

תרומה

הרב שלמה עפר שליט"א

נקודות אור על שבת קודש
חוברת מאת הרב שלמה עפר שליט"א

שבת קודש כל שבעה ימים היא מגיעה, ומי בעולם לא יודע שבת מה היא, אך מסתבר שלא כולנו יודעים איך לנצל את היום הזה ולהפוך אותו למקור האושר והברכה מקור השפע והישועה, עיקר ענייני השבת מוזכרים בפרשת ויקהל במדרש מובא "מתחילת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בה ויקהל בראשה, אלא זאת בלבד, אמר הקב"ה למשה עשה לך קהילות גדולות ודרוש לפניהם ברכים הלכות שבת בכל שבת ושבת כדי שתהיה שמורה לדורות ולקדש שמי הגדול, אמר להם הקב"ה לישראל אם נקהלין אתם בכל שבת ושבת לבתי כנסיות ובתי מדרשות וקורין בתורה מעלה אני עליכם כאילו העדתם עלי שאני מלככם" וכן נהג דוד המלך להקהיל קהילות ברכים ולפרסם שם ה' בעולם ולהודיע את חוקי השבת "בשרתי צדק בקהל רב" כל הסוד של ל"ט (39) מלאכות שנאסרו בשבת רמוז בפרשת ויקהל, והכול נלמד מל"ט מלאכות שהיו במשכן - וכל מי ששומר אותן ניצל מל"ט (39) קללות וזוכה בל"ט (טל) ברכות המלה שבת מוזכרת בתורה הקדושה ל"ט (39) פעמים, וכן אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן - ל"ט פעמים מוזכרת המלה "מלאכה" בתורה, כל הפרשה הזאת פרשת "ויקהל" נאמרה למחר, יום הכיפורים, לאחר שנתכפר חטא העגל

וכמו שאמרו רבותינו "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים" ש"אלה הדברים" מכפר על עוון העגל שנאמר בו "אלה אלהיך ישראל", השבת הקדושה ממנה מתברכים כל ששת ימי החול, בלשון הזוהר הקדוש "מינה מתברכין כל שיתא יומי" וכמו שאומרים בכל שבת "משוך נועם יראתך לעם מבקשי רצונך" "פתח להם נועם ורצון לפתוח שערי רצונך" "השבת נועם הנשמות, עונג הרוחות, עדן הנפשות, נפשי חולת אהבתך" ומשבת מקבלות נשמות ישראל שמירה וכח והגנות רבות מכל כוחות הרע ששולטים במשך ימי החול "שבת קודש נפשות ישראל, בצל כנפיך יחסיון ירויון מדרשן ביתך"

וכל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים" (מסכת שבת קי"ח)

כתב רבי נתן שבת היא מעין עולם הבא, ואז מתענגין ומתדבקין בה' יתברך בתכלית הדבקות והביטול אליו יתברך ומדגישי רבי נתן בהמשך "מי שזוכה לקדושת השבת כראוי" כי צריך ללמוד איך לשמור את השבת כי שבת מעין עולם הבא שכולו טוב (ליקוטי הלכות ברכות הריח ג ד)

במדרש תנחומא מובא דבר פלא, שואל המדרש מפני מה לא מתפללין שמונה עשרה בשבת, אומר המדרש שמי שיש לו חולה בשבת ויתפלל שמונה עשרה ויגיע לברכה החמישית, ברכת הרפואה, "רפאנו ה' ונרפא הושיענו וניושע...". ויזכר שיש לו חולה בביתו ויתעצב, והרי זה פלא גדול שכול מה שלא מתפללים 18 בשבת זה מחשש רחוק שיכנס לעצבות וכן כתב רבינו הקדוש בלקוטי מוהר"ן "צריך לנהוג שמחה גדולה בשבת קודש בתענוגי שבת בכל מיני תענוג, הן אכילה ושתייה, הן מלבושים כפי מה שיכול, כי אכילת שבת היא כולה רוחנית, כולה קודש, ועולה למקום אחר לגמרי מאכילת ימי החול שאז נהנה ממנה גם הסמרא אחרא ויכול לפעול באכילות שבת מה שפועל בתענית, ולהפיל אויביו בפניו בזכות עונג שבת כמו שפועל בצום ועל שם זה נקרא שבת כי בסגולתו להשבית אויב ומתנקם", באכילת שבת האדם זוכה לתקן עוון חילול שבת וכמו שמרומז בפסוקים "איכלוהו

היום כי שבת היום לה', אז תתענג על ה' והאכלתיך...". - וכל אחדות ה' מתגלה בשבת ולכן בערב שבת יש צורך גדול לומר את דברי הזוהר "כְּגִנָּא דַּאיִנוּן מִיַּתִּיחַדִּין לַעִילָא בַּאֲחַד..." ומובא שם 13 פעמים המלה אחד "כד עיל שבתא איהי אתיחדת ואתפרשת מסטרא אחרא, וכל דינין מתעברין מינה, וכל שולמני רוגזין ומארי דדינה כולוהו ערקין ואתעברו מינה ולית שולמנה אחרא בכלהו עלמין" תרגום "בשבת מתיחדת השבת ומפרישה עצמה מהסיטרא אחרא, וכל הדינים בורחים ממנה, וכל בעלי הדינים והרע מתנתקים ממנה ואין שליטה אחרת בכל העולמות" וכל המורא מתעורר בנפשות ישראל בשבת קודש וכמו שאומרים בכל ליל שבת "לפניו נעבוד ביראה ופחד וגודה לשמו" וכן מובא במגן אברהם על שלחן ערוך אורח חיים סימן ר"צ שכל חכם צריך להקהיל קהילות רבים בכל שבת ושבת ולדרוש להם בדברי תורה להורות לעם את חוקי האלוקים ותורתו ולהכניס מורא בלב "כי אות היא ביני ובינייכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדישכם" במדרש קוהלת רבה מובא מדרש שמעמיד את "חילול השבת" כאחד הדברים המפליאים שאין זה שייך לעם ישראל כלל

אנדריאנוס קיסר שאל את רבי יהושע בן חנניה, החכם היהודי שהיה מקורב למלכות, - ואמר לו אני טוב ממושה רבך, אני חי, הוא מת. שאל אותו רבי יהושע בן חנניה "האם אתה מסוגל לגזור שלא ידליק שום אדם אש שלושה ימים" אמר לו הקיסר כן, ואכן גזר לא להדליק אש בכל הממלכה שלושה ימים

בקש רבי יהושע בלילה הראשון לעלות עם הקיסר להר גבוה, והנה ראו עשן אש עולה מרחוק אמר לו רבי יהושע לקיסר עוד שאתה בחיים כבר בטלו גורתך ולא עמדו בה, ומשה רבינו שכבר מת משעה שגזר עלינו בכח הכורא "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" לא הדליק איש אש מימיו ביום השבת - אלפי שנים השבת הקדושה נשמרת בדקדוק וביראה גדולה "מחלליה מות יומת" כתב הרמב"ן בספר הגמול, שמעבר לעונש מיתה האמורה בתורה - יש שמענישים את האדם בעניות כי עני חשוב

כמת, ויש בחולי כי "חולה חשוב כמת" ו"עור חשוב כמת", במכילתא מובא מעין סתירה בין הפסוק בפרשת יתרו "ששת ימים תעבוד" לבין הפסוק בפרשת ויקהל "ששת ימים תעשה מלאכה" מתרצת המכילתא בזמן שישראל עושים רצונו של מקום מלאכתן נעשית על ידי אחרים "ששת ימים תעשה מלאכה" וכאשר הם לא עושים רצונו של מקום מלאכתן נעשית על ידי עצמן "ששת ימים תעבוד" - רבי אליעזר אומר "גדולה השבת שהיא שקולה כנגד עשרת הדברות, בעשרת הדברות כתוב "וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמור" ובשבת כתוב "אלה הדברים" (בפרשת ויקהל) - כך אמר לו הקב"ה למשה, לך אמור להם לישראל אפילו אין בידכם אלא מצות שבת בלבד מעלה אני עליכם כאילו עשיתם את כל התורה כולה וכל אדם נמשך עליו בכל שבת קדושה עליונה, ואור גן עדן, ואף הצומח נראה אחרת בשבת - ומקבל צלם אחר

ונריין להלן מספר קמץ של נקודות אור לשבת קודש

1. נטילת הצפורניים בערב שבת היא תקון הברית - ורצוי להסירן לפני חצות יום
2. מבילת המקוה ורחיצה בחמין בערב שבת יש בזה סוד תקון קליפת נוגה והפרדת כל הדינים והכעס ונעשה בריה חדשה לקראת שבת ומסתלקים כל השלוש קליפות הטמאות שרמוזות ביחזקאל פרק א'
3. התורה הקדושה, מעמד הר סיני, ניתנה בשבת - קריאת התורה בשבת זה בחינת הר סיני ועולים 7 קוראים כנגד שבעת ימי השבוע ואז מאירים כל ימי החול זוכים לאמונת חכמים כי קוראים וגם ושומעים סוד התורה שבכתב והתורה שבעל פה
4. בהדלקת נרות שבת מאירים מאורי האור ומתבטלים מאורי האש שרומזים על כל הדינים - ועיקר המצוה זוכה בזה האשה כי אז מתרוממת האמונה והמלכות - וזמן הדלקת נרות שבת זה עת רצון וזה זמן מסוגל שהאשה תתפלל אז על ילדיה בעומק הלב (כף החיים)

5. סגולה גדולה לומר פרק ק"ז בתהלים בערב שבת, כי במשך השבוע נשמתו של כל אדם היתה במדבר שממה, ונשמפה בתוך גלי הים, והאדם נמצא במצרים רבים ופעמים רבות נפשו נופלת בחולי העברות "אני אמרתי ה' חנני רפאה נפשי כי חטאתי לך" וכל הארכעה מקרים שמופיעים במזמור זה ויוצאים בערב שבת מהארכע צרות ולכן צריכים להודות

6. המזמור "הבו לה' בני אלים" שמופיעים בו שבעה קולות "קול ה' בהדר קול ה' חוצב להבות אש" מתקן פגם הדבור והקולות האסורים

7. כדאי להריח בהדס בכל ערב שבת וזה סוד המשכת הריח הטוב לכל ימות השבוע והמשכת היראה וישוב הדעת

8. בקידוש השבת נמשך על האדם קדושה עצומה וכל הקדושות שנאמרו במשך השבוע "אשר קדשנו במצותיו וציונו" - נמילת ידיים וציצית ותפילין ועסק התורה וכו' כל הקדושות האלו עולות ומתקדשות והאדם נעשה "קדוש" באמירת "קדשנו במצוותיך" "ושבת קודשו באהבה וברצון הנחלתנו" - ויש בקידוש 70 תבות 70 מלים כנגד 70 האומות ושבעים המדות הרעות שדוקא כעת בזמן אמירת הקידוש הכול מתרומם ומתעלה ונתקן

9. כאשר בוצעים את הלחם ומניחים שתי חלות זו למעלה מזו מתעורר זכרון גדול של המן, לחם משמים שירד 40 שנה במדבר והוא סוד האמונה הקדושה והתמימה

10. וכבר שאוהז את שתי כיכרות הלחם ומרים אותן נמשך על האדם עשירות גדולה

*ובמזמור "הבו לה' בני אלים" נתקנים כל הארכעה יסודות

א. עפר - "קול ה' יחיל מדבר"

ב. מים - "קול ה' על המים"

ג. רוח - "קול ה'... וישבר ה' את ארזי הלבנון"

ד. אש - "קול ה' חוצב להבות אש"

ילדים טובים

מתוך הספר על הילדים מאת הרב שלמה עפר שליט"א

1. הגמרא בתענית כ"ד. מספרת שהייתה פעם שנה של עוני ובצורת ולא ירדו גשמים התאספו המונים בבית הכנסת להתפלל על הגשם, ניגש יהודי פשוט לעמוד ומיד שאמר "משיב הרוח ומוריד הגשם" מיד ירדו גשמים, שאלו אותו כולם מה מעשיך, מה הסוד שלך, ענה: אני מלמד תינוקות ואני לא עושה הפליות בין הילדים ועוד כשאני רואה ילד שלא רוצה ללמוד אני משחד אותו בדברים ואם הוא משתפר אני נותן לו מתנות
2. "חושך שבטו שונא בנו" - רבי נתן אמר פעם שמספיק להראות לילד את המקל שבו מכים ולא להגיע כלל למכות, בשלחן ערוך הרב - יורה דעה הלכות ת"ת סעיף י"ג פוסק הרב "...לא יכה מלמד המלמד מכת אכזרי לא בשוטים ולא במקל אלא ברצועה קטנה (מותר להכות בשרוך של נעל...) ואם אינו קורא (לומד) יישב כך עם חבריו... וסופו אפשר יתן ליבו..."
3. החפץ חיים כאשר אבא אחד שאל אותו מה עושים לזכות בילדים טובים, לקח ספר תהלים שהיה נפוח מרטיבות ואמר לו זה תהלים של אמא עליה השלום בתהלים הזה היא שפכה כל יום דמעות כדי שיהיו לה ילדים טובים
4. היינים במלחמתם הרוחנית לנצח את החשמונאים היו להם "תוכניות" מיוחדות איך לגרום לילדים הקטנים "שינוי תרבותי" ודרשו שישירו שירים יוונים נגד האמונה, החשמונאים הקדושים נלחמו בזה ופרסמו לכתוב בכל מכתב ואגרת "בס"ד" בסיעתא דשמיא

5. המלמד המורה חייב לבוא מוכן לכתה, גם בהכנה של השעור וגם בהכנות הנפש להיות בשלווה ורוגע ושמחה ורצון והשתוקקות לעשות כל יום שינויים ומהפך לטובה בנפשו של הילד בכל התחווים

צדיקי האמת

ספר "חרבות בשפתותיהם" הרב שלמה עפר שליט"א

מובא במסכת שבת דף קכ"ז: מעשה בחסיד אחד שפדה ריבה אחת בת ישראל וכדי להסתירה, החביאה במלון והשכיבה תחת מרגלותיו, כי כל מקום אחר היתה מתגלית, למחרת ירד וטבל והחל ללמד לתלמידיו אמר להם: בשעה שהשכבתיה תחת מרגלותי במה חשדתוני? אמרו לו: אמרנו שמא יש בנו תלמיד שאינו בדוק לרבי, כלומר שציערו עצמם אולי ח"ו יש בין התלמידים מישהו שחשד ברבי, וכששאלם כאשר ירד לטבול במה חשדהו, אמרו שמא מטורח הדרך אירע מקרה לרבי, אמר להם העבודה (לשון שבועה) כך היה, ואתם כשם שדנתוני לבף זכות המקום ידין אתכם לבף זכות

ועוד מקרה היה בזמן התלמוד שנצרכו תלמידי חכמים לטובה מאיזה מטרוניתא אחת שכל גדולי רומי היו מצויין אצלה, נתיעצו מי ילך אצלה, אמר רבי יהושע אני אלך, הלך רבי יהושע עם תלמידו כיוון שהגיע לפתח ביתה חלץ תפיליו (שוב ראייה כי חכמינו הלכו כל היום עם התפילין) כשהיה רחוק ממנה ד' אמות, נכנס ונעל הדלת בפניהן, אחר שיצא ירד וטבל ושנה לתלמידיו, אמר להם בשעה שחלצתי תפילין במה חשדתוני? אמרו לו: חשבנו שדעתו של הרב שלא לערב טומאה וקדושה ביחד, ובשעה שנעלתי עלי הדלת במה חשדתוני? אמרו לו: חשבנו שמא דבר מלכות יש בינו לבינה, וכאשר ירדתי לטבול במה חשדתוני? אמרו לו שמא ניתז עליו רוק מפיה של הערלה הסרוחה הזו, אמר להם העבודה כך היה ואתם כשם שדנתוני לזכות המקום ידין אתכם לזכות...

צדיקי הדור החיים המונהיגים בכל דור
פירוש על הליקוטי מוהר"ן - הרב שלמה עפר שליט"א

הפנים לא סתם נקראים פנים, הרי הפנים שלנו זה המפגש עם בני אדם, זה הסימן הכי חיצוני, "פנים"? צריך להחליף את השם, לפתח מלון להחליף את השם במקום לקרא לזה פנים לקרא לזה חיצון, למה קראו לזה פנים? למה השפה הקדושה שלנו קראה לזה פנים - כי הפנים מגלים את הפנימיות של האדם, פני אדם מגלים את פנימיות האדם, במיוחד העינים שנקראין "תרעין דנשמתא", העינים נקראות "חלונות הנשמה" הן מגלים ממש את הפנימיות של האדם, כמו שכתוב בתורה רג"ד שהעינים יכולות לראות דברים נשגבים מאד, יש פח לעינים לראות דברים מעבר לראיה של הראיה הנשמית

כמו שכתוב בנמרא בסנהדרין שבכל דור ודור יש "תלתא ושתא צדיקי" (סנהדרין צו:), ל"ו צדיקים, "דמקבלי אפי שכונתא" שרואים פני שכניה, ורואים מסוף העולם ועד סופו, צריך לדעת שיש צדיקי יסוד עולם בכל דור ודור, וגם בדור שלנו, אלה פה "אתנו אלה פה היום כלנו חיים" (דברים ה ג) שיש להם ראיה מסוף העולם ועד סופו, וכל הכח הזה לראות זה מכח התורה שלנו, כי התורה שלנו זה עצם הרצון והחכמה האלקית, "אורייתא מחכמה נפקת", כתוב בזהר התורה יצאה מהחכמה, שזה החכמה האלקית

אפשר להשיג דיסק און קי עם כל השיעורים של
הרב שלמה עפר שליט"א

אצל

אורי נתן שטרסלר

058 - 4230063